

Еврейлере хат

1-нжи бап

Огул перишделерден үстүндир

¹Худай гадым дөвүрдө ата-бабаларымыза пыгамберлер аркалы көп гезек ве дүрли ёллар билен гепледи. ²Бу ахыркы гүнлерде болса Ол бизе Өз Оглуның үсти билен гепледи. Оглы аркалы Худай элем-жаханы ярадып, Оны эхли задың мирасчысы эдип белледи. ³Огул Худайың шөхратының ялкымыдыр, Онун барлыгының кешбидир. Ол бүтин элем-жаханы гудратлы сөзи билен саклап, бизи гүнелерден пәкләнден соң, гөкде бейик Худайың сагында отурды. ⁴Шейлеликде, Месиҳиң перишделерден үстүн болшы ялы, Оңа берлен ат хем перишделериңкиден үстүн болды.

Оглуң бейиклиги

⁵Эйсем Худай перишделериң хайсы бирине: «Сен Мениң Оглумсың, бу гүн Мен Саңа Ата болдум» я-да «Мен Оңа Ата, Ол болса Маңа Огул болар» дийипдир? ⁶Hudaу еке-тәк Оглуны дүниә иберенде: «Гой, Худайың эхли перишделери Оңа сежде этсинлер!» дийди. ⁷Hudaу перишделер хакда: «Мен перишделерими ел эдйәрин, хызматкәрлерими от-алав эдйәрин» диййәр. ⁸Emma Ogла шейле диййәр: «Я Худай, Сениң тагтың эбедидир.

Шалык хасаң адалатлык хасасыдыр.

⁹Сен догручыллыгы сөйүп, эрбетлиги йигренйәрсиң. Шонуң үчин Мен Худай, сениң Худайың, сени ёлдашларың ичинден сайлап сечдим, башыңа шатлык ягыны чалдым»¹.

¹⁰Ogла ене-де шейле диййәр:

«Я Реб, Сен гадымыетде ериң бинядын тутдуң, гөклер хем Сениң эллериңиң ишидир.

¹¹Олар ёк болар, Сен болса довам эдерсиң, олар көне көйнек кимин даргап гидерлер.

¹²Сен олары көйнек кимин дүйрләрсиң, тозуп гидйән эгинбаш кимин чалшарсың.

Эмма Сен хич хачан үйтгемерсиң, соңы ёкдур Сениң йылларың».

¹³Hudaу хайсы перишдә:

«Душманларыңы аягыңың астына серйәнчәм, Мениң сагымда отур» дийипдир?

¹⁴Шейлеликде, эхли перишделер диңе халас болжақлара хызмат этмек үчин иберилийәр.

2-нжи бап

Бипарх болмаң

¹Шонуң үчин имандан дәнмез ялы, эшиденлеримизе хас көп

¹Яг чалмак — кимдир бириниң башына яг чалып, патышалыга я-да руханылыга беллемек. Сөзлүге серет.

үнс бермелидирис. ²Худайың перишделер аркалы айдан хабары берк болуп, гүнә эденлер я-да битабын боланлар өз адалатлы алмытыны алярдырлар. ³Инди биз шундан соң халас болмагың бу ажайып ёлуны инкәр этсек, онда, хей-де, жезадан халас болуп билерисми? Халас болмагың бу ёлуны овал-башда Реб ыглан этди ве муны Иса Месихиң хут Өзүнден эшиденлер тассыкладылар. ⁴Худайың Өзи хем алапатлар, мугжызалар, хер дүрли гудратлар гөркезлек билен бу хабары тассыклады ве Өз ислегине гөрә Мукаддес Рухуң пешгешлерини пайлады.

Иса ынсан болуп гелди

⁵Бизиң гүррүңини эдйән гелжекки дүнийәмизи Худай перишделере табын этмеди. ⁶Tersine, Мукаддес Язгыларың бир еринде шейле шаятлык эдилйәр:

«Адам нәме Сен оны ятларың ялы?
Ынсан Оглы нәме аладасыны
эдериң ялы?»

⁷Оны перишделерден бираз вагтлык пес тутдуң.

Оңа шөхрат билен хормат
жыгасыны гейдирдиң^а,

⁸эхли зады аягының астында
гойдуң».

Худай эхли зады Онуң аягының астында гойды, Оңа табын дәл зат гоймады. Йөне эхли задың Оңа табындыгы хәзирки вагтда бизе айдың гөрүнмейәр. ⁹Эмма биз шөхрат ве хормат тәжиниң Иса гейдириленигини гөрийәрис, себәби Ол бизиң үчин өлүме дөз гелди. Хава,

Ол перишделерден бираз вагтлык пес тутулып, Худайың мерхемети билен эхли ынсанлар үчин жебир чекип өлди.

¹⁰Исаны жебирли өлүми аркалы кәмил этмеклик хемме зады Өзи үчин ве Өзи аркалы ярадан Худая ярашды. Себәби Худай Онуң өлүми аркалы энчеме огуллары шөхрата беследи. ¹¹Ынсанлары мукаддес эдйән Иса ве Ол аркалы мукаддес эдиленлер инди бир машгала дегишлидир. Шонуң үчин хем Иса олар доган диймекден утанмаяр. ¹²Ол Худая шейле диййәр:

«Сениң адың доганларыма ыглан
эдериң,
жемагатың ортасында Саңа
шөхрат айдарын».^к

¹³Ол ене-де шейле диййәр:

«Мен Оңа умыт багларың».

Соңра ене шейле диййәр:

«Ине, Мен ве Реббиң Маңа берен
чагалары».

¹⁴Бу чагалар ынсан боландыклары үчин, Иса хем олар ялы ынсан болды. Өлүме дучар эдйән иблиси Ол Өз өлүми аркалы ёк этди ве ¹⁵өмүрбойы өлүм горкусының гулчулыгындакы ынсанларың хеммесини азат этди. ¹⁶Иса перишделере дәл-де, эйсем Ыбрайымың несиллерине ярдам эдйәр. ¹⁷Шонуң үчин Ол хер жәхтден биз доганларына меңземели болды. Шейдип, Ол халкың гүнәлерини пәклейәндир ве Худайың хызматында рехимдар хем садык Баш Руханыдыр. ¹⁸Исаның Өзи сынага салнып, гөрги барыны гөрөндиги үчин, сынага дүшенлере көмек этмеги башаряндыр.

^а2:7 Кәбир голязмаларда „Өз эллериң ишлериниң үстүнден Оны Хөкүмдар гойдуң“ диен жүмле бар

^к2.12 Зеб 21:23

3-нжи бап

Иса Мусадан бейикдир

¹Шонуң үчин хем, эй, мениң билен биле Худай тарапындан чагырылан мукаддес доганлар, эхли ой-пикириңиз Исада болсун! Ол Худайың Ресулы ве бизиң ыкпар эдйән Баш Руханымыздыр. ²Musaпың Худайың өйүнде садык хызматкэр болшы ялы, Иса хем Өзүни руханылыга беллән Худая садык болды. ³Өй гуран адамың өе гаранда хас хорматлы болшы ялы, Иса-да Муса гаранда хас бейик шөхрата мынасып болды. ⁴Хер бир өй кимдир бири тарапындан бина эдилйэндир, эмма эхли задың бинагәри Худайдыр. ⁵Musa гелжекде аян эдилжек сөзлере шаятлык этмек үчин, хызматкэр кимин Худайың өйүне садык болды. ⁶Эмма Месих Худайың өйүне Огул хөкмүнде садыкдыр. Эгер гайратымызы ве магтанян умыдымызы сакламагы ^aбашарсак, биз Худайың өйүдирис.

Имандан дәнмәң

⁷Шоңуң үчин Мукаддес Рухуң айдышы ялы:

«Бу гүн сиз Мениң сесими эшитсеңиз,

⁸Маңа баш галдыран аталарыңыз дей доңйүрек болмаң.

Оларың Мени чөлде сынайшы ялы йүрегиңизи гататмаң.

⁹⁻¹⁰Кырк йыллап эден ишлерими гөрселер-де, ол ерде аталарыңыз Мени сынап гөрдүлер.

Шонуң үчин Мен бу несле газапланып дийдим:
„Оларың йүреги хемише Менден узақдыр,
Мениң ёлларымдан йөрейән дәлдирлер“.

¹¹Шоңа гөрә, олар дынчлык меканыма гирмезлер дийип, Өз газабымда Мен касам этдим».

¹²Эзиз доганлар, хабардар болуң! Сизиң хич бириңизде яман ниетли, имансыз йүрек болмасын, булар сизи дири Худайдан дашлашдырмасын. ¹³Терсине, хер гүни «Бу гүн» дийип хасаплап, бири-бириңизи рухландырың. Шейдип, сизиң хич бириңиз гүнәниң торуна дүшүп, доңйүрек болмаң. ¹⁴Биз овал-башдакы ынамымызы соңуна ченли берк сакласак, Месих билен шәрикдеш болярыс. ¹⁵Ozal айдылышы ялы:

«Бу гүн сиз Мениң сесими эшитсеңиз,

Маңа баш галдыран аталарыңыз дей доңйүрек болмаң».

¹⁶Оңуң сесини эшидибем питне турзанлар кимлерди? Эйсем булар Мусаның Мүсүрден чыктаранлары дәлмиди? ¹⁷Худай кырк йыллап киме газапланды? Гүнә эденлере дәлми нәме? Оларың жесетлери чөлде серилди. ¹⁸Худай: «Олар дынчлык меканыма гирмезлер» дийип, кимлер хақда касам этди? Өзүне табын болмаян адамлар хақда дәлми нәме? ¹⁹Шейлеликде, биз оларың ынанмандыклары зерарлы вада берлен ере гирип билмәндиклерини гөрийәрис.

^a3:6 Сакламагы — кәбир голязмаларда ахырына ченли сакламагы диен сөзләр бар

4-нҗи бап

Худайың дынчлык меканы

¹ Худайың дынчлык меканына гирмек хакындакы вадасы хенизем гүйжүни саклаяндыр. Шонуң үчин-де, хүшгэр болуң, араңыздан хич ким дынчлык меканына гирмекден махрум болмасын. ² Эдил ысрайыл халкына вагыз эдилиши ялы, Хош Хабар бизе-де вагыз эдилди. Оларың эшиден хабары олар хич бир пейдасы болмады, себэби олар муны иман билен кабул этмедилер. ³ Biz болса иман эдендигимиз үчин, дынчлык меканына гирерис. Иман этмедиклер хакда болса Худай шейле дийди:

«Шоңа гөрэ, олар дынчлык меканыма гирмезлер дийип, Оз газабымда Мен касам этдим».

Ол бу ериң хатда дүниэ ярадылалы бэри тайын эдилендигини айтды. ⁴ Биз онуң тайындыгыны билйэрис, себэби Сабат гүни хакда Мукаддес Язгыларың бир еринде: «Худай единжи гүн эхли ишини тамамлап дынч алды» дийип языландыр. ⁵ Эмма ене ёкарда айдыланлар гайталаняр: «Олар дынчлык меканыма асла гирмезлер».

⁶ Шонда-да кэбир адамлар үчин ол ере гирмэге хенизем мүмкинчилик бардыр, бу мекан хакда илкинжи эшиденлер Худая боюн эгмэндиклери себэпли, оңа гирмекден махрум болдулар. ⁷ Көп йыллардан соңра Худай «Бу гүн» диен ене бир гүни беллэп, бу хакда Давут аркалы озал айдылшы ялы гепледи: «Бу гүн Онуң сесини эшитсеңиз, йүрегиңизи гататмаң». ⁸ Эгер Ешува олары

дынчлык меканына етирен болсады, онда Худай мундан соң башга гүн барада сөз ачмазды. ⁹ Шунлукда, Худайың халкына Сабат гүни ялы йөрите бир дынчлык гарашыяр. ¹⁰ Hudaý Оз ишлеринден дынып, нэхили дынч алан болса, Онуң дынчлык меканына гирен адам хем өз ишлеринден дынып, шейле дынч аляндыр. ¹¹ Шонуң үчин, гелиң, шол дынчлык меканына гирмек үчин жан эделиң. Хич ким ысрайыл халкы ялы, Худая битабынлык эдип, дынчлыкдан махрум болмасын.

¹² Худайың сөзи жанлы хем тэсирлидир, хер бир ики йүзли гылычдан кесгирдир. Ол жан билен рухы, богунлар билен йилиги икэ бөлийэндир. Калбыңдакы эхли пикирлери ве ниетлери аян эдйэндир. ¹³ Худайдан гизлин ярадылан хич зат ёкдур, Онуң назарында эхли зат ачык ве месе-мэлимдир. Биз Оңа хасабат бермелидирис.

Иса — Баш Руханымыз

¹⁴ Шейлеликде, ыкпар эден иманымызы берк саклалың! Чүнки бизиң гөге чыкып, Худайың хузурына баран бейик Баш Руханымыз бар. Ол Худайың Оглы Исадыр. ¹⁵ Баш Руханымыз асла гүнэ этмедик хем болса, эдил биз ялы эхли тарапдан сынаглара салныпды. Шонуң үчин хем Ол бизиң эжизликлеримизе дүшүңйэр. ¹⁶ Гелиң, мерхементли Худайың тагтына батыргайлык билен голайлашалың. Шонда Ол мерхемент эдип, зерур вагтда бизе ярдам берер.

5-нҗи бап

¹ Хер бир баш руханы ынсанлар арасындан сайланяр. Ол Худайың хузурында халка векилчилик этмек

үчин белленилип, гүнәлер үчин Худая садакалар ве гурбанлыклар хөдүрлейәр. ² Баш руханы наданлара, ёлдан азашанлара юмшак дарашмагы башаряр, себәби өзүнде хем ынсан кемчиликлери бар. ³ Шу себәпден ол халкың-да, өзүниң-де гүнәлери үчин гурбанлык бермәге борчлудыр. ⁴ Хич ким баш руханы болмак хорматыны өзи газанып билмез, ол Харун ялы, Худай тарапындан чагырылар. ⁵ Şonuy үчин Месих хем Баш Руханы болмак үчин Өзүни Өзи шөхратландырмады. Терсине, Оны: «Сен Мениң Оглумсың, бу гүн Мен Саңа Ата болдум» дийип айдан Худай шөхратландырды. ⁶ Ваҗга бир ерде болса: «Сен Мәликсадык дережесиндәки мүдимилик руханысың» дийип айдыр. ⁷ Месих бу дүниәде яшан вагтында гөзәш дөкүп, Өзүни өлүмден халас этмеги башарян Худая дога-дилеглер хем ялбарышлар билен перят этди. Ол Худайдан хедер эдендиги үчин хайышы хасыл болды. ⁸ Ол Огул хем болса, гөрги гөрүп, табын болмаклығы өврэнди. ⁹ Шейлеликде, Иса Месих кәмил эдилеп, Өзүне табын боланларың хеммеси үчин эбедилик гутулыш чешмеси болды. ¹⁰ Шейле хем, Худай Оны Мәликсадык дережесиндәки Баш Руханы дийип ыглан этди.

Иманда беркәлиң

¹¹ Бу барада айтҗак гүррүңимиз көп, эмма эшитмәге ислегиңизиң ёкдугы себәпли, муны сизе дүшүндирмек кын. ¹² Хакыкатдан-да, сиз шу вагта ченли өзүңиз башгалара өвретмелидиңиз ахыры! Гайтам, сиз башгалара дәл-де, башгалар сизе Худайың таглыматының илкинжи

эсасларыны өвретмеклерине мэтәч. Сизе гаты иймит дәл-де, хенизем сүйт герек! ¹³ Сүйт билен иймитленйән агзындан сүйт ысы гитмедикдир. Ол нәхили догры яшамалыдыгыны хениз билйән дәлдир. ¹⁴ Гаты иймит болса, кемала геленлер үчиндир. Олар өз гүнделик теҗрибесинден өвренип, ягшы билен яманы сайгарып билйәндирлер.

6-нҗы бап

¹ Шонуң үчин, гелиң, Иса Месих барадакы башлангыч таглымда сакланман өңе херекет эдип, иманда беркәлиң, ыза гайтмалың. Өлүме элтйән ишлере тоба этмек, Худая иман этмек, ² сува чүмдүрилип пәкленмек, эл гоюп дилег этмек барада, шейле-де өлүлериң дирилиши ве эбеди хөкүм барада гайта-гайта эсасы таглым алмагымызың гереги ёк. ³ Худай ёл берсе, бизиң ишимиз илерләр.

⁴⁻⁶ Ким өң бир гезек Худайдан нурланып, гөгүң пешгешини аландан соңам, шейле хем Мукаддес Руха шәрик болуп, Худайың Хош Хабарының ягшылығыны дадып, гелҗекки дөврүң гудратыны гөрөндө соңам, Худайдан йүз өврүп, ёлдан чыкса, оны тәзеден тоба гетирмек асла мүмкин дәл. Себәби ол адам Худайың Оглуны гайтадан хача чүйләп, иле рысва эдйәндир.

⁷ Ызыгидер яган ягышдан ганып, дайхана бол хасыл гетирйән топрага Худай берекет берйәндир. ⁸ Эмма акбашдыр яндак битйән ер дерексиздир, ол нәлетленендир ве ховп астындадыр. Ахырсоңы оны ода якарлар.

5.5: Зеб 2.7. 5.6: Зеб 110.4. 5.7: Мат 26.36-46; Мар 14.32-42; Лук 22.40-46.

5.9: Иша 45.17. 5.10: Зеб 110.4. 6.8: Гел 3.17-18.

⁹Эзиз достлар, биз шейле дийсек хем, сизиң бейле дэлдигиңизи билйәрис. Сизиң догры ёлдан йөрәп, халас болжақдыгыңыза ынанярыс.

¹⁰Худай адалатлыдыр. Ол сизиң битирен ишиңизи, Онуң халкына эден ве эдйән хызматыңыз билен Өзүне болан мәхир-мухаббетиңизи унутмаз. ¹¹Биз сизиң хер бириңизиң умыдыңызың амала ашмагының иң соңқы пурсатына ченли хызматда гайратлылык гөркезмегиңизи дилейәрис. ¹²Ялталыга йүз урмаң, гайтам, иман хем сабыр-такат аркалы Худайың вадаларына говшанларың гөрелдесине эериң.

Худайың вадасы ыгтыбарлыдыр

¹³Hudaý Ыбрайыма вада беренде, Өзүнден бейик хич кимиң ёкдугы үчин, Өз адындан касам этди.

¹⁴Ол: «Мең, хақыкатданам, сени ялкап, сениң неслиңи сан-сажақсыз көпелдерин» дийип ант ичди.

¹⁵Шейлеликде, Ыбрайым сабыр-такат билен гарашып, берлен вада етди.

¹⁶Адамлар өзүнден бейик бириниң адындан касам эдйәрлер. Касам айдылан зады тассыклап, әхли жеделлери чөзйәр. ¹⁷Худай хем вадасыны кабул эдйәнлере Өз максадының үйтгевсиздигини субут этмек иследи. Шонуң үчин Ол муны касам билен тассыклады.

¹⁸Шейлеликде, Худай бизе ики зат: хем вада берди, хем касам этди. Мунуң икиси хем үйтгевсиздир, себәби Худай хич вагт ялан сөзлемейәр. Шонуң үчин хем, биз Худайда пена тапып, өзүмизе берлен умыда берк япышып рухланярыс. ¹⁹Бу умыт жанымызы берк хем ховпсуз сакляндыр, ол гөклердәки чадырың тутусының аңырысына гечйәндир.

²⁰Isa бизе ёл ачмак үчин, ол ере илкинжи болуп гирип, Мәликсадык дережесиндәки мүдимилик Баш Руханымыз болды.

7-нҗи бап

Мәликсадык руханы

¹Mälikсадык Салем патышасыды ве Бейик Худайың руханысыды. Ыбрайым дөрт патышаны еңип, ызына доланып гелйәркә, Мәликсадык оны гаршы алып, оңа пата берди. ²Ыбрайым хем Мәликсадыга әхли алан олжасының ондан бирини берди.

Мәликсадыгың ады «адалат патышасы» диймеги аңладяр. Мундан башга-да, ол «парахатлык патышасыдыр», себәби «Салем» бу «парахатлык» диймеги аңладяр.

³Онуң эне-атасының кимдиги белли дәл, несил дарагты-да ёк. Өмрүниң не башы, не-де ахыры бар. Ол Худайың Оглы ялы хемишелик руханы болуп галар. ⁴Середин, Мәликсадык нәхили бейик экен, хатда атамыз Ыбрайым хем олжасының ондан бирини оңа берипдир!

⁵Бүтин халк, хатда Ыбрайымың неслинден боланлар-да Мукаддес Кануна гөрә өз газанчларының ондан бирини диңе левили руханы доганлара бермелидилер. ⁶Эмма Мәликсадык леви неслинден болмаса-да, Худайың вадаларыны алан Ыбрайымдан ондан бир садаканы алып, оңа пата берди.

⁷Кичиниң өзүнден бейик адамдан пата аляндыгы шүбхесиздир. ⁸Халқдан ондан бир йыгнан руханылар арадан чыкдылар, эмма Ыбрайымдан ондан бир алан Мәликсадык хенизем яшаяр. ⁹Хатда шейле дийип билйәрис, халқдан

ондан бир йыгнан Левиниң өзи хем Мәликсадыга Ыбрайым аркалы бу садаканы берипдир. ¹⁰ Себәби Мәликсадык Ыбрайымы гаршылан махалы Леви әнтек ата-бабасының билиндеди.

Тәзе руханылык дүзгүни

¹¹ Шейлеликте, эгер кәмиллиге леви руханылыгы аркалы етилийән болса, онда башга бир руханының гелмеги нәмә герекди? Мукаддес Кануна гөрә, леви тиреси руханылык этмелиди, эмма бу руханылык аркалы хич ким кәмил болуп билмейәрди. Шонуң үчин хем Харун ялы дәл-де, Мәликсадык ялы руханының гелмеги герекди. ¹² Руханылык үйтгесе, Канун хем үйтгемелидир. ¹³ Бизиң гүррүңини эдйән кишимиз леви тиресинден дәл. Онуң тиресинден хич ким гурбанлык сыпасында хызмат этмәндир. ¹⁴ Реббимиз Исаның яхуда тиресиндендиги хеммелере мәлимдир ве Муса бу тиреден руханыларың боландыгы барада хич бир сөз айтмандыр.

Исаның руханылыгы соңсуздыр

¹⁵ Инди Мәликсадык ялы башга бир руханының гелмеги бу айданларымызың әхлисини өңкүден хем хас айдың гөркезийәр. ¹⁶ Онуң руханылыгы бу паны дүнийәнің талабына, ягны несилден-несле гечйән када-кануна дәл-де, эйсем Мәликсадык руханылыгы ялы соңсуз яшайыш гудратына эсасланандыр. ¹⁷ Чүнки мезмурчы Ол хакда шейле язды: «Сен Мәликсадык дережесиндәки ялы мүдимилик руханысың».

¹⁸ Хава, өңки када-канунлар говшакдыгы хем пейдасыздыгы зерарлы ятырылды. ¹⁹ Чүнки канун хич бир зады кәмиллешдирмеді. Инди мунуң дерегине бизи Худая якынлашдырян хас оңат бир умыт берилди. ²⁰ Шейле хем Месиҳиң Баш Руханы болжақдыгына Худай ант ичди, эмма бейлеки руханылар барада ант ичмеді. ²¹ Худайың Оңа: «Реб ант ичди, Ол ондан дәнмез. Сен мүдимилик руханысың» диен анты аркалы руханы болды. ²² Бу ант аркалы Иса хас оңат әhtiң кепили болды.

²³ Шейле хем өлүм руханыларың ишини тогтатындыгы үчин, оларың саны көпди. ²⁴ Эмма Исаның бакы яшаяндыгы үчин, Онуң руханылыгы соңсуздыр. ²⁵ Шейлеликте, Иса Өзи аркалы Худая гелйәнлери эбедилик халас этмеги башаряндыр. Чүнки Иса Месиҳ олар үчин хемише Худая төвелла эдйәр.

Тәзе әhtiң Баш Руханысы

²⁶ Бизе хут шунуң ялы — мукаддес, языксыз ве пәк Баш Руханы герекди. Ол гүнәлилерден айрылып, гөклерден хем ёкары гөтерилендир. ²⁷ Бейлеки руханылар хер гүн илки өз гүнәлери, соңра халкың гүнәлери үчин гурбанлык хөдүрлемелидилер. Эмма Иса оларыңкы ялы этмегиң гереги ёк, себәби Ол әхли зат үчин Өзүни бир гезекде гурбан эдип, бу иши битирди. ²⁸ Мукаддес Кануна гөрә баш руханылыга йөнекей ынсанлар белленилийәрди, эмма Канундан соңра Худай ант ичип, муңа Оглуны белледі. Ол кәмил эдилен мүдимилик Баш Руханыдыр.

8-нжи бап

Иса — Баш Руханымыз

¹ Аудуанларымызың дүйп манысы шундадыр: гөкде бейик Худайың сагында отуран Баш Руханымыз бардыр. ² Ол Мукаддес чадырда, ынсаның дәл-де, хут Реббиң гуран хакыкы чадырында хызмат эдйэр. ³ Хер бир баш руханы садакалар хем гурбанлыклар хөдүрлемек үчин белленилйэр. Шу себэпден бизиң Баш Руханымызың хем гурбанлык хөдүрлемеги керекди. ⁴ Эгер Ол гөкде дәл-де, ерде болсады, аслында руханы хем болмазды. Себэби Мукаддес Канун боюнча садакалары хөдүрлейэн руханылар эййэм барды. ⁵ Олар ердэки Мукаддес чадырда хызмат эдйэрлер. Бу чадыр бары-ёгы гөкдэки хакыкы Чадырың гөрнүши ве көлегесидир. Шонуң үчин хем Худай Мукаддес чадыры нэхили ясамалыдыгы барада Муса шейле гөркезме берипди: «Әхли зады дагда өзүңе гөркезилен нуганың эсасында ясарсың». ⁶ Эмма Иса берлен руханылык хызматы бейлеки руханыларыңкыдан бейикдир. Шейле хем Ол тэзе әхтиң Бинятчысыдыр, тэзе әхт өңки әхтден үстүндир ве ыгыбарлы вадалара эсасланандыр. ⁷ Эгер өңки әхт кемчиликсиз болан болсады, онда бу тэзе әхт керек болмазды. ⁸ Эмма Худайың Өзи ол әхтден кемчилик тапып, халкына шейле дийди: «Ысрайыл ве яхуда халкы билен Мениң тэзе әхт баглашжак гүнлерим хөкман гелер. Муны Реб айдяндыр. ⁹ Бу әхт Мениң оларың ата-бабаларының

эллеринден тутуп, Мүсүрден чыкаран гүнүм баглашан әхтим ялы дәлдир. Олар Мениң шол әхтима садык болмадылар, шонуң үчин Мен олардан йүз өвүрдим. Муны Реб айдяндыр. ¹⁰ Ине, ол гүнлерден соң Мениң ысрайыл халкы билен баглашжак әхтим шудур: Мен канунымы оларың аңына салып, йүреклерине язарын. Мен оларың Худайы боларын, олар-да Мениң халкым болар. Муны Реб айдяндыр. ¹¹ Мундан бейлэк хич ким бири-бирине я-да доганына „Ребби танаң!“ дийип өвретмез, себэби оларың улудан-кичэ хеммеси Мени танар. ¹² Мен оларың этмишлерини багышларын, гайдып, гүнәлерини ятламарын». ¹³ Худай бу әхте «Тэзе» диймек билен, өңки әхтиң көнелендигини гөркезди. Көнелип, сандан галан зат болса, тизара ёк болуп гидийэндир.

9-нжы бап

Сежде этмегиң көне дүзгүнлери

¹ Биринжи әхт дөврүнде сежде этмегиң када-канунлары ве дүневи Мукаддес чадыр барды. ² Ики отагдан ыбарат болан бир чадыр гурлупды, онуң дашкы отагына Мукаддес отаг дийилйэрди. Ол ерде шемдан, хантагта барды ве хантагтаның үстүнде хөдүр чөреклер гойланды. ³ Чадырың ички тутусының аңырсында Иң мукаддес отаг дийлип атландырылян ене бир отаг барды. ⁴ Бу отагда якымлы ыслы түтетги үчин сап алтындан ясалан гурбанлык сыпасы ве Әхт сандыгы барды. Әхт сандыгында ичи маннадан^а

^а9:4 **Манна** — Чөлде Худай тарапындан ысрайыллара берлен үйтгешик иймит

8.1: Зеб 110.1. 8.5: Мср 25.40. 8.8-12: Йрм 31.31-34. 9.1-10: Мср 25.10-40.
9.2: Лев 24.5. 9.3: Мср 26.31-33. 9.4: Мср 30.1-5; 16.32-33; Чөл 17.8-10.

долы алтын голча, Харуның гүллән хасасы, йүзүне буйруklar язылан ики даш бөлеги барды. ⁵Сандыгың гапагының үстүнде шан-шөхрата бесленен керуплар⁶ барды. Бу керуплар ганатлары билен гапага көлеге салярдылар. Эмма хэзир булар барада жикме-жик гүррүң этмегиң вагты дэл.

⁶Әхли зат шунуң ялы гурналандан соң, руханьлар хер гүн чадырың дашкы отагына гирип, өз борчларыны ерине етирийәрдилер. ⁷Эмма чадырың ички отагына йылда бир гезек диңе баш руханы гирийәрди. Ол өзи үчин ве халкың билмезликден эден гүнэлери үчин хөдүрлемге яны билен хемише гурбанлык ганыны алмалыды. ⁸Бу дүзгүнлер аркалы Мукаддес Рух шуны гөркезйәр: ердәки Мукаддес чадырда ерине етирилийән парзлар бес эдилмесе, гөкдәки Иң мукаддес отага асла гирип болмаз. ⁹Мукаддес чадыр ве онуң парзлары хэзирки заман үчин бир нышандыр. Бу хөдүрленйән садакалар ве гурбанлыклар сежде эдйән адамың выжданыны пәкләп билмейәндигини гөркезйәр. ¹⁰Муңа диңе беден билен баглы болан ийип-ичмек ве дүрли пәклениш парзлары гирийәр. Буларың хеммеси тәзе дүзгүн орнашдырылянча ерине етирилийәрди.

Сежде этмегиң тәзе дүзгүнлери

¹¹Месих инди амала ашан әхли оңат затларың Баш Руханысы болуп гелди. Ол ынсан эли билен гурулмадык, бу дүнийәниң ярадылышындан болмадык хас бейик ве кәмил чадыра гирди. ¹²Ол

Иң мукаддес отага эркечлериң, гөлелериң ганы билен дэл-де, Өз ганы билен гирип, бир гезекде бизиң бакы азатлыгымызы газанды. ¹³Өйлер эркечлериң ве өкүзлериң ганыны хем-де якылан гөләниң күлүни мурдар адамларың үстүне сепип, олары тәмизләрдилер. ¹⁴Әгер шейле эден болсалар, онда Месихиң ганы аркалы хас-да бейик ишлер эдип болар! Шейдип, Месих әбеди Рухуң гудраты аркалы Өзүни мүйнсүз гурбанлык хөкмүнде Худая хөдүрледи. Онуң дөкен ганы бизиң выжданымызы өлүме элтйән ишлерден пәклейәр, шонда биз дири Худая гуллуk эдйәрис. ¹⁵Шу себәпли хем чагырыланлары Худайың вада эден әбеди мирасына говшурмак үчин, Иса Месих тәзе әхтиң Бинятчысы болды. Олары овалкы әхт дөврүнде эден гүнәлериниң жезасындан азат этмек үчин Ол гурбан болды. ¹⁶Вада боюнча хайсыдыр бир весетнама бар болса, онда весетчиниң өлендигини субут этмек герек. ¹⁷Себәби весетнама диңе весетчиниң өлүминден соңра гүйже гирийәндир. Весетчи дирикә, весетнаманың асла гүйжи ёкдур. ¹⁸Шоңа гөрә өңки әхт хем ган дөкүлийәнчә гүйже гирмеди. ¹⁹Musa Кануның әхли буйругыны тутуш халка ыглан этди. Соңра гырмызы йүң хем бир богдак кәкилик оты билен гөлелериң⁴ ганыны ве сувы Канун язгыларының, әхли халкың үстүне сепип: ²⁰«Бу Худайың сизиң билен эден әхт ганыдыр» дийди. ²¹Шонуң ялы хем, Муса чадырың ве сежде этмекде уланылян әхли затларың хем үстүне ган сеперди.

⁶3:24 Керуп — перишделериң бир гөрнүши. Сөзлүге серет.

⁴9:19 Кәбир голязмаларда «*ве эркечлериң*» диен жүмле бар

9.7: Лев 16. 9.13: Лев 16.6,16; Чөл 19.9,17-18. 9.19-20: Мср 24.6-8.

²²Хакыкатданам, эхли зат Мукаддес Канун боюнча ган билен пәкленйәр. Ган дөкүлмезден хич бир гүнә багышланмаяр. ²³Шейлеликде, гөкдәки затларың ердәки нусгаларының бу гурбанлыклар билен пәкленмеги герекди. Эмма гөкдәки затларың өзлери булардан хас оңат гурбанлыклары талап эдйәрди. ²⁴Месих ынсан эли билен ясалан ве асыл нусгасының йөне бир гөрнүши болан Иң мукаддес отага гирмеди. Ол бизиң үчин Худайың хузурында хәзир болуп, гөкдәки Мукаддес отага гирди. ²⁵Баш руханы Иң мукаддес отага хер йыл гирип, гурбанлык жанлысының ганыны хөдүр эдйәрди, эмма Месих гөге гирмек үчин Өзүни өвран-өвран гурбан этмеди. ²⁶Бейле этсе, Месих дүнийә ярадылалы бәри өвран-өвран эжир чекмели боларды. Муңа дерек Ол инди бу ахыркы дөвүрде адамларың гүнәлерини ювмак үчин, Өзүни бир гезек гурбан этди. ²⁷Ынсаның такдырында бир гезек өлүм бардыр, ондан соң Худайың өңүнде хасап бермелидир. ²⁸Эдил шонун ялы, Месих хем көп адамларың гүнәлерини ювмак үчин, бир гезекде гурбан болды. Эмма Ол икинжи гезек геленде, гүнәлери ювмак үчин дәл-де, эйсем Өзүне интизарлык билен гарашянлары халас этмек үчин гелер.

10-нжы бап

Иң соңкы гурбанлык

¹Мусаның кануны гелжекки оңат затларың өзи дәл-де, шол затларың көлегесидир. Шу себәпли Канун хер йыл үзнүксиз хөдүрленен шол

бир гурбанлыклар билен Худая сыгынянлары хич хачан кәмил эдип билмейәр. ²Эгер кәмил эдип билйән болсады, онда гурбанлык хөдүрлемек бес эдилмезмиди? Чүнки сежде эдйәнлер гүнәден бир гезекде пәклененлеринден соң, оларың выжданы гүнәлериниң пәкленмегине гайдып мэтәч болмазды. ³Эмма ол гурбанлыклар хер йыл ынсанлара гүнәлерини ятладярды. ⁴Себәби өкүзлериң, эркечлериң ганы билен гүнәлери ювмак мүмкин дәлдир. ⁵Шонун үчин Месих дүнийә геленде, Худая шейле дийди:

«Гурбанлык билен садаканы Сен ислемедиң;

эмма Маңа бир беден тайынладың.

⁶Якма гурбанлыгы, гүнә гурбанлыгы

Сениң гөвнүңден турмады.

⁷Шонда дийдим: „Ынха, Мен!

Китапда Мен барада язылгы.

Эй, Худайым, ислегииң бержай этмәге, ине, Мен гелдим“.

⁸Месих илки билен Кануның талап эдйән гурбанлыклары барада сөз ачып, Худая: «Сен гурбанлык билен садаканы ислемедиң, якма хем гүнә гурбанлыгы-да гөвнүңден турмады» дийди. ⁹Соңра-да: «Ынха, Мен, Сениң ислегииң бержай этмәге гелдим^а» дийди. Шейдип, Месих икинжи кануны беркарап этмек үчин, биринжини арадан айыряр. ¹⁰Биз бу ислег боюнча, Иса Месихиң бедениниң эхли зат үчин бир гезекде гурбан эдилмеги аркалы мукаддес эдилдик. ¹¹Хер бир руханы хер гүн аяк үстүнде дуруп, дини борчлары ерине етирийәрди ве шол бир гурбанлыклары

^а10:9 Кәбир соңкы голязмаларда «Я Худай» диен жүмле бар

өвран-өвран хөдүрлейәрди. Эмма бу гурбанлыклар хич вагт гүнәлери юлмагы башармаяр. ¹² Эмма Месих гүнәлери хемишелик ювян еке-тәк гурбанлыгы хөдүрләннен соң, Худайың сагында отурды. ¹³ Шондан бәри хем Ол душманларының аяк астына салынмагына гарашяр. ¹⁴ Себәби Ол мукаддес эдйәнлерини еке-тәк гурбанлык билән хемишелик кәмил этди. ¹⁵ Мукаддес Рух хем бизе бу хакда шаятлык эдйәр. Илки билән Реб шейле диййәр: ¹⁶ «Ол гүнлерден соң, Мениң олар билән баглашжак әхтим шудур: Мен канунларымы оларың йүреклерине орнашдырарын, аңларына гуярын». ¹⁷ Соңра Ол: «Мундан бейләк оларың гүнәлерини, языкларыны ятламарын» диййәр. ¹⁸ Диймек, Худай гүнәлери багышлан болса, мундан бу яна гүнә үчин гурбанлык хөдүрлемегиң гереги ёк.

Берк ынам билән Худая якынлашалың

¹⁹ Шонуң үчин хем, эй, доганлар, Исаның ганы аркалы инди биз Иң мукаддес отага батыргайлык билән гирип билйәрис. ²⁰ Иса Өз өлүми аркалы бизе чадырдакы ички тутудан гечйән ве Худая барян тәзе яшайыш ёлуны ачып берди. ²¹ Инди бизиң Худайың халкына жогапкәр бейик Руханымыз бардыр. ²² Шоңа гөрә, чын йүрекден ве берк ынам билән Худая якынлашалың. Месих калбымызы Өз ганы билән пәкләп, бизи выждан языгындан азат этди ве беденимизи тәмиз сув билән ювды. ²³ Инди ыкран эден умыдымызы икиржиңленмән берк саклалың, чүнки вада берен Худай ынамдардыр.

²⁴ Бири-биримизи сөймәге ве оңат ишлер этмәге хөвөсләндирмек барада пикирленелиң. ²⁵ Кәбир адамларың әндик эдиши ялы, йыгнанышмагымызы гоймалың. Гайтам, Исаның гелжәк гүнүниң голайландыгыны билип, бири-биримизи хас-да рухландыралың. ²⁶ Эгер биз хакыкат билимини қабул әденимизден соңам билгешлейин гүнә этсек, гүнәлери багышламак үчин инди гурбанлык ёкдур. ²⁷ Диңе гарашылян ховплы хөкүм гүни ве Худайың душманларыны якып-яндырыжы от бардыр. ²⁸ Мусабың кануныны рет эден адам ики я-да үч шаядың гүвәси билән рехимсиз өлдүрилийәрди. ²⁹ Шейле болса, Худайың Оглуны аяк астына салана ондан-да агыр жезаның гарашяңдыгыны гөз өңүне гетирип гөрүң! Месихиң әхт ганы билән пәкленип, соңам муны мурдар хасаплаяның ве мерхемет Рухуны рысва эдйәниң халы ничик болар? ³⁰ Şeyle хем биз бу сөзлери айдан Худайы танаярыс: «Өч Мениңкидир, жезаландыржак Мендирин», шейле хем: «Реб Өз халкының үстүнден хөкүм чыкарар». ³¹ Хава, дири Худайың элине дүшмек элхенчдир!

³² Оңки гүнлериңизи ядыңызса салың. Шонда сиз Худайдан нурланып, жебир-жепалара дөз гелипдиңиз. ³³ Сиз бир тарапдан, хеммелериң өңүнде кемсидилмелере ве мушакатлара сезевар әдилдиңиз, бейлеки бир тарапдан, шейле ягдая учранларың дердини дең чекишдиңиз. ³⁴ Туссагдакыларың-да дертлерини^б дең чекишдиңиз, өзүңизде хас оңат хем бакы байлыгың

^б10:34 Кәбир соңкы голязмаларда туссаглыкда чекен дертлерими диен сөз бар.

10.12-13: Зеб 110.1. 10.16-17: Йрм 31.33-34. 10.27: Иша 26.11.

10.28: Кан 17.2-6. 10.29: Мср 24.8. 10.30: Кан 32.35-36.

бардыгыны билип, эмлэгиңизиң алынмагыны шатлык билен кабул этдиңиз. ³⁵Шонуң үчин хем, ынамыңызы йитирмән, мунуң сылагы улудыр. ³⁶Сабыр-такатлы болуп, Худайың ырадасыны бержай эдиң, шонда Худайың вадасына говшарсыңыз.

³⁷Muкаддес Язгыларда шейле языландыр:

«Ене аз салымдан
шол Гелжек хөкман гелер,
эгленмес.

³⁸Мениң догручыл халкым иман билен яшар,
эгер имандан дәнсе, ондан разы болмарын».

³⁹Биз имандан дәнип, хелэк болян дэл-де, иманымыза садук болуп, халас болян адамлардандырыс.

11-нжи бап

Иман нәме?

¹Иман умыт эдйән затларымыза бил багламак ве гөрмейән затларымыза ынанмакдыр.

²Ата-бабаларымыз иман аркалы Худайы хошнут этдилер. ³Биз әлем-жаханың Худайың буйругы билен ярадыландыгына, шейле хем, гөрүнийән затларың гөрүнмейән затлардан дөрәндигине иман аркалы дүшүнйәрис. ⁴Хабыл иман аркалы Худая Кабылдан хас говы садака хөдүрледи. Худай Хабылың садакасындан хошал болуп, оны иманы аркалы догручыл адам сайды. Хабыл өлен хем болса, иман аркалы хәзирем геплейәр.

⁵Иман аркалы Ханок ёкары алынды, ол өлүм гарасыны гөрмеди. Хич ким оны тапып билмеди, себәби Худай оны ёкары алды. Ханок ёкары алынмазындан өңем Худайың гөвнүнден турупды. ⁶Иман этмейән адам хич вагт Худайы хошнут эдип билмес. Худая якынлашан адам Онуң барлыгына ве Өзүни агтарянлары сылаглажақдыгына ынанмалыдыр.

⁷Nuh ичерсиндәкилерин халас болмагы үчин иман аркалы бир гәми ясады. Ол хениз болмадык вакалар хақда Худайдан дуйдурыш аланда, Оңдан горкуп, Оңа гулак асды. Шейлеликде, бүтин дүниә жеза сезевар болды, Нух болса иманы аркалы акланды. ⁸Mülk эдип берен юрдуна ибермек үчин Худай Ыбрайымы чагыранда, ол иман аркалы Оңа табын болды, нирә баряндыгыны билмезден ёла дүшди. ⁹Иман аркалы ол Худайың вада берен юрдунда гелмишек болуп орнашды. Ысхак билен Якуп хем Ыбрайым ялы бу ят юртда чадырда яшадылар, себәби оларам Худайың берен шу вадасының мирасдарларыды. ¹⁰Чүнки Ыбрайым Худай тарапындан бина эдилйән ве гурулян берк бинятлы шәхере гарашярды. ¹¹Өзүниң гаррандыгына ве аялы Сараның өнелгесиздигине гарамаздан, Ыбрайым иман аркалы перзент гөрди^a. Себәби ол вада берен Худайың садукдыгына ынанды. ¹²Şeүлеликде, яшы бир чене баран бу бир адамдан гөкдәки йылдызлар дей ве деңиз кенарындакы чәгелер дей сан-сажақсыз несил

^a11.11 Кәбир соңкы голязмаларда Сара, яшы өтен хем болса, иман аркалы гөврели болмага кувват тапды.

10.37-38: Хаб 2.3-4. 11.4: Гел 4.3-10. 11.5: Гел 5.21-24. 11.7: Гел 6.13-22.

11.8-9: Гел 12.1-8. 11.11: Гел 17.19; 18.11-14; 21.2. 11.12: Гел 15.5-6; 22.17; 32.12.

дөреди. ¹³Ви адамларың хеммеси иң соңқы демине ченли Худая иман эдип яшадылар. Олар вада эдилен юрда говушмасалар-да, ол ери узакдан гөрүп шатландылар. Өзлериниң ер йүзүнде гелмишек хем ятдыкларыны боюн алдылар. ¹⁴Гелмишекдиклерини боюн алян адамлар өзлериниң бир ватан агтаряндыкларыны айдың гөркезийерлер. ¹⁵Эгер олар чыкып гайдан юртларыны күйсейән болсадылар, онда ызларына доланмагың алажыны тапардылар. ¹⁶Emma олар хас говусыны, ягны гөкдэки ватаны арзув эдйәрдилер. Шонуң үчин Худай Өзүни оларың Худайы дийип атландырмақдан утанмаяр. Худай хатда олар үчин бир шәхер тайынлады.

¹⁷⁻¹⁸Hudaý Ыбрайымы сынанда, Ыбрайым иман аркалы Ысхагы гурбанлык хөкмүнде хөдүрледи. Худай оңа: «Сениң неслиң Ысхагың үсти билен довам эдер» дийип вада берен хем болса, Ыбрайым шол ялңыз оглуны гурбанлык этмәге тайярды. ¹⁹Ыбрайым Худайың өлүлери дирилтмеги башаряндыгына ынанярды. Шоңа гөрә-де, ол Ысхагы дири гайдып алды. ²⁰Iman аркалы Ысхак хем болжак затлар хақда Якуп билен Ысава пата берди. ²¹Якуп бу дүнеден өтмели пурсаты геленде, хасасына сөенип, Юсубың ики оглуна иман аркалы пата берди ве Худая сежде этди. ²²Ýusup хем өлүм яссыгында ятырка, ысрайыл халкының Мүсүрден чыкжакдыгыны

айдып, өз жеседи барада иман аркалы буйрук берди. ²³Musa догланда, ата-энеси оны иман аркалы үч ай гизләп саклады. Олар огланың үйтгешикдигини гөрүп, патышаның перманындан горкмадылар. ²⁴Ulalup, кемала геленде, Муса иман аркалы фараоның гызының оглы дийлип таналмақдан боюн гачырды. ²⁵Ол гүнә газанып, вагтлайын леззетли дурмушда яшандан, Худайың халкы билен биле хорлук чекмеги өзүне рова гөрди. ²⁶Муса Месихиң угрунда кемсидилмелерини Мүсүриң хазыналарындан хас улы байлык сайды, себәби ол өзүниң алжак бейик сылагына умыт багларды. ²⁷Ол патышаның газабындан горкман, иман аркалы Мүсүри терк этди. Гөзе Гөрүнмейәни гөрени үчин сайлан ёлунда берк дурды. ²⁸Musa иман аркалы Песах гурбанлык жанлысыны өлдүрмеги ве оларың ганыны гапының сөелерине чалмагы буюрды. Ол муны ысрайыл халкының новбахар огулларына Эзрайылың эл дегирмезлиги үчин этди. ²⁹Iman аркалы ысрайыллар Гызыл деңизден гуры ерден гечйән дек гечдилер. Мүсүрлилер хем гечмәге сынанышып, гарк болдулар. ³⁰Ýsraýыл халкы еди гүңләп Ерихоның дашындан айланандан соң, иман аркалы диварлар йыкылды. ³¹Imanu аркалы лолы Рахап хеләк болмады. Ол ысрайыл ичалыларыны достлуклы гаршыландыгы үчин, Худая табын болмадыклар билен биле өлдүрилмеди. ³²Ваҗга ене

11.13: Зеб 39.12; Гел 23.4. 11.16: Мср 3.6,15; 4.5. 11.17: Гел 22.1-10.

11.18: Гел 21.12. 11.20: Гел 27.27-29,39-40. 11.22: Гел 50.24-25; Мср 13.19.

11.23: Мср 2.2; 1.22. 11.24: Мср 2.10,11-15. 11.27: Мср 2.15.

11.28: Мср 12.21-28,29-30. 11.29: Мср 14.21-31. 11.30: Еш 6.12-21.

11.31: Еш 2.1-21; 6.22-25. 11.32: Сеп 6-8; 4-5; 13-16; 11-12; 1Шам 16-30; 2Шам 1-24; 1Пат 1-2.11; 1Шам 1-12; 15; 16.1-13.

нәме айдайын? Гидегон, Барак, Шимшон, Ефтах, Давут, Шамувел ве пыгамберлер хакда гүррүң бермәге вагтым ёк. ³³Иман аркалы олар энчеме патышалыгы еңдилер, юрды адалатлы доландырдылар, вадалара етдилер, арсланларың агзыны багладылар, ³⁴lowлаян оды өчүрдилер, гылыжың тыгындан гачып гутулдылар, эжиз болсалар хем гүйчден долдулар, сөвешде кувватланып, кесеки гошунлары дерби-дагын етдилер. ³⁵Aýallar өлен якынларыны дирилен халда ызына алдылар. Кәбирлери болса дирилишден соң хас оңат яшайша говушмак үчин, азат болмақдан йүз өврүп, жебир-сүтеме дөз гелдилер. ³⁶Башга бирилери кемсидилмелере сезевар эдилеп гамчыландылар, зынжырлар билен багланып, зындана ташландылар. ³⁷Оларың кәбирини дашладылар, беденлерини кесип, икә бөлдүлер, гылычдан гечирип өлдүрдилер. Кәбирилер гоюн ве гечи дерисини гейип, сергезданчылык етдилер, мэтэчликде яшадылар, зулум астында ызарланып, хорлук чекдилер. ³⁸Дүнийә оlara лайык дәлди. Олар чөллерде, дагларда энтедилер, говакларда, көвеклерде гизлендилер. ³⁹Оларың хеммеси иман аркалы Худайың өвгүсини газанан хем болсалар, оларың хич бири Худайың вадасына говушмады. ⁴⁰Себәби Худай бизиң үчин хас оңат бир зады тайынлапды. Ол Өзүне садык болан бу адамларың бизиң билен бирликде кәмил болмагыны иследи.

12-нжи бап

Реб сөйәнини тербиелейәнди

¹Бизи шейле көп шаятларың гуршаяндыгы үчин, пәсгелчилик дөредйән хер хили йүки ве бойнумыздан япышан гүнәлери ташлалың-да, өңүмизде дуран ярышда сабырлык билен ылгалың. ²Geliñ, гөзүмизи иманымызың чешмеси ве кәмиллешдирижиси Иса дикелиң. Ол гелжекдәки шатлыга говушмак үчин, масгарачылыгы хич сайып, хачдакы өлүме дөз гелди ве Худайың тагтының сагында отурды. ³Сиз арып, рухдан дүшмез ялы, Иса хакда пикир эдиң. Ол гүнәлилер тарапындан көп эзет чекип, хеммесине чыдады. ⁴Гүнә гаршы сөвешинизде, сиз энтек ганыңыз дөкүлийәнчә гаршылык гөркезмединиз. ⁵Üstesине-де, Худайың сизе Өз перзентлери хөкмүнде айдан бу өвүт-несихатыны-да унутдыңыз:

«Ребниң тербиесини терк этме, оглум.

Онуң кәйинжине бипервай гарама.

⁶Чүнки Реб кабул эден хер бир перзендине темми берйәнди, сөйәнини тербиелейәнди».

⁷Тербиеленмекде чыдамлы болуң. Чүнки Худай сизи Өз перзентлери кимин тербиелейәр. Эйсем, хайсы огла атасы тербие бермейәр? ⁸Эгер Худай сизи хеммелери тербиелейши ялы тербиелемесе, онда сиз Худайың перзенди дәл-де, чөп дүйбүсиниз. ⁹Мундан башга-да, бизе тербие берен дүневи аталарымыз барды,

биз олара хормат гойярыс. Эгер шейдйән болсак, рухы Атамыза хас-да берк табын болуп яшамалы дэлми? ¹⁰Аталарымыз bize өз билишлерине гөрә, гысга вагтлык тербие берипдилер, эмма Худайың тербиеси бизиң үчин хемише бәхбитлидир. Ол бизиң Өзи ялы мукаддес болмагымызы ислейәр. ¹¹Адам тербие аланда шатланмаяр, гайтам, агыры чекйәр. Эмма шейле тербие аландан сонра, ол догрулыкда ве паряхатлыкда яшаяндыр.

¹²Шонуң үчин эжиз голлара гужур бериң, эпилен дызлара кувват бериң! ¹³«Аякларыңыз үчин догры ёлы сайлап алың». Шейдип, гой, араңыздакы эжиз ве агсак адамлар йыкылмасынлар, терсине, шыпа тапсынлар.

Худайы рет этмән

¹⁴Хеммелер билен паряхат ве халал дурмушда яшамага дыржашың, ёгсам Ребби гөрүп билмерсиңиз. ¹⁵Хүшгәр болуң, хич ким Худайың мерхементинден махрум болмасын. Бир ажы көк гөгериң, сизе эзет бермесин, көп адамлар мунуң билен зәхерленмесин. ¹⁶Ниң ким зынахорлук этмесин, новбахарлык хакыны бир окара нахара сатан Ысав ялы Худая эсгермезлик этмесин. ¹⁷Билсиңиз ялы, бираз вагтдан сонра Ысав атасының патасыны алмак иследи, эмма рет эдилди. Мунуң үчин гөзяш дөкүп ялбарса-да, эдилен карары үйтгедип билмеди.

¹⁸Siziñ якынлашан дагыңыз элләп гөрүп болян Синай дагы ялы дэлдир. Синай дагында алавлы от янәрды, дагың үстүни түмлүк, гара

булут өртүп, гай-харасат турярды, ¹⁹сурнай сеси яңланып, Худайың овазы эшидилейәрди. Муны эшиден адамлар Худайың өзлерине икиленч геплемезлиги үчин ялбарыпдылар. ²⁰Sebäbi: «Дага хатда хайван хем галташса, дашлансын» диен Худайың буйругына олар чыдап билмәндилер. ²¹Görniş шейле бир горкунчды велин, Мусаның өзи: «Горкудан яңа титрейәрин» дийипди.

²²Сиз болса Сион дагына, дири Худайың шәхери болан гөге дегишли Иерусалиме, шагалаңлы үйшмелеңе йыгннанан мүнлерче перишделериң хузурына голайлашдыңыз. ²³Худайың перзентлериңиң йыгнагына голайлашдыңыз, оларың атлары гөкде языландыр. Хеммәниң Казысы болан Худайың хузурына гелдиңиз. Худайың овал-башдан кәмиллиге етирен адамларының өңүне гелдиңиз. ²⁴Siz тәзе әhtiң Бинятчысы Исаның хузурына гелдиңиз. Хабылың өч алмага гыгырян ганына дөл-де, эйсем гүнәлеримизи ювмак үчин сепилен Исаның ганына якынлашдыңыз.

²⁵Üns бериң, өзүңизе геплейән Худайдан йүз өвүрмән! Өзлерине ерде Гепләни рет эденлеринде, гачып гутулып билмедик болсалар, онда биз гөкде Гепләнден йүз өврәйсек, жезадан асла гутулмажакдыгымыз месе-мәлим гөрнүп дур ахыры. ²⁶Şol вагт Худайың сеси ери сарсыдырды, эмма инди Ол: «Мен ене бир гезек гөги ве ери титредерин» дийип сөз берди. ²⁷«Ене бир гезек» диен сөз титрәйжек затларың, ягны ярадылан затларың арадан айрылжакдыгыны, ыранмаз затларың эбеди галжакдыгыны

12.12: Иша 35.3. 12.13: Сүл 4.26 12.15: Кан 29.18 12.16: Гел 25.29-34.

12.17: Гел 27.30-40. 12.18-19: Мср 19.12-22; 20.18-21; Кан 4.11-12; 5.22-27. 12.20: Мср

19.12-13. 12.21: Кан 9.19. 12.24: Гел 4.10. 12.25: Мср 20.19. 12.26: Хар 2.6.

аңладяр. ²⁸Шонуң үчин хем ыранмаз патышалыга говшандыгымыз үчин шүкүр эделиң. Худайы хошнот этмек үчин Оңа табынлык хем горкы билен сежде эделиң, ²⁹sebäbi Худайымыз якып-яндырыжы отдур.

13-нжи бап

Соңқы өвүт-несихатлар

¹Бири-бириңизи доганлык сөйгүси билен сөйүп яшаң! ²Мухмансөөр болуң. Чүнки мыхмансөөр адамларың кэбири перишделериң кимдигини билмезден олары мыхман алдылар. ³Туссагдакы доганларыңызы унутмаң, өзүңиз хем шолар билен туссагда болян кимин, олары ятлап дуруң. Хорлук чекйәнлери унутмаң, өзүңизи оларың орнуна гоюп гөрүң. ⁴Гой, хеммелер ника хормат гойсун, эр-аял дүшеги гүнэ билен хапаланмасын. Худай ахлаксызлары ве зынахорлары хөкүм эдер. ⁵Puluñ ышгына дүшмөң. Элиңиздэки барына канагат эдиң. Себэби Худай: «Мен сизи хич вагт еке ташламарын, терк этмерин» дийди. ⁶Şoña гөрэ-де, биз ынам билен шейле диййәрис: «Реб — тарапдарым, мен горкмаярын, ынсан маңа нәме эдип билсин?».

⁷Худайың сөзүни сизе етирен ёлбашчыларыңызы яда салың. Оларың нэхили говы дурмушда яшап гечендиги барада пикир эдиң. Оларың садкылыгыңдан гөрелде алың. ⁸Иса Месих дүйн хем, бу гүн хем, эбедилик Шолдур, Ол үйтгемейәндир. ⁹Хер хили кесеки таглыматлара көңүл берип, ёлуңызы урдурмаң. Калбыңызың ийип-ичмек адатларыңдан дәл-де, Худайың мерхеметинден беркемеги оңатдыр.

Себэби ийип-ичмек адатларына эерйәнлер мундан хич хили хайыр гөрөн дәлдир. ¹⁰Бизиң бир гурбанлык сыпамыз бардыр, йөне Мукаддес чадырда хызмат эдйән руханыларың ондан иймөгө хақы ёкдур. ¹¹Gurbanлык малларының ганыны баш руханы Иң мукаддес отага гетирип, гүнэ үчин хөдүрлейәр, эмма оларың маслыгы дүшөлгеден дашарда якылыр. ¹²Шоңа гөрә, Иса хем шәхер дервезесинден дашарда эжир чекип өлди. Ол халкыны Ёз ганы билен пәкледи. ¹³Гелиң, бизем Онуң чыдан кемсидилмелерине чыдап, дүшөлгеден дашары — Онуң янына гиделиң, ¹⁴чүнки бизиң бу ерде бакы шәхеримиз ёкдур, биз гелжекки бакы шәхере гарашярыс. ¹⁵Şonuiñ үчин хем Иса аркалы Худая гурбанлык хөкмүнде хемише өвги багыш эделиң. Онуң адына алкыш айдалың! ¹⁶Ягшылык этмеги ве элиңизде барыны бейлекилер билен пайлашмагы унутмаң, себэби шунуң ялы садакалар Худая яраяндыр.

¹⁷Ёлбашчыларыңызың сөзүне гулак асың, олар табын болуң. Олар сизиң жаныңыз үчин Худая хасабат берерлер. Оларың сөзүне гулак асың, себэби олар сизе гөзегчилик эдйәндирлер. Гой, олар борчларыны шатлык билен ерине етирсинлер, гайгы-хасрат чекмесинлер, ёгсам, мунуң сизе пейдасы дегмез. ¹⁸Бизиң үчин Худая дилег эдиң. Биз выжданымызың арассадыгына ынанярыс ве хемме тарапдан хемише хормата мынасып болуп яшамак ислейәрис. ¹⁹Яныңыза басым доланып бармагым үчин дилег этмегиңизи айратын хайыш эдйәрин.

12.29: Кан 4.24. 13.2: Гел 18.1-8; 19.1-3. 13.5: Кан 31.6,8; Еш 1.5.

13.6: Зеб 118.6. 13.11,13: Лев 16.27. 13.15: Лев 7.12; Иша 57.19; Хош 14.2.

²⁰⁻²¹ Исlegини амала ашырмагымыз үчин, гой, парахатлык берйән Худай бизи әхли герекли затлар билен үпжүн этсин. Ол Реббимиз Исаны эбедилик әхт баглашян ганы аркалы өлүмден дирилтди ве Оны Өз халкының бейик Чопаны эдип белледи. Гой, Худай Өзүни хошнут эдйән ишлери этмегимиз үчин, Иса Месих аркалы бизи кәмиллешдирсин. Иса Месихе бакы шан-шөхрат болсун! Омын.

²² Эй, доганлар, сизе язан бу гысга хатымдакы өвүт-үндевлерими чын

йүрекден кабул этмегиңизи хайыш эдйәрин. ²³ Доганымыз Тимотеосың туссаглыкдан бошандыгындан хабарлы болмагыңызы ислейәрин. Яныма гелен бадына, сизи гөрмәге өзүм билен биле оны хем алып барарын. ²⁴ Әхли ёлбашчыларыңыза ве Худайың тутуш халкына салам айдың. Италиялы доганлар сизе салам ёлларлар. ²⁵ Хеммәңизе Худайың мерхемети яр болсун!